

Людмила Олексіївна Прилуцька

Етика: духовні засади. 4 клас.

Тема. Добро і добродійність .Поняття добродійності, людяності, моральної чистоти людини. Моральність та аморальність.

Мета: допомогти учням усвідомити значення добра як життєвого вибору в духовному ставленні особистості; сприяти розвитку в учнів мотивації до добрих та гуманних вчинків; формувати негативне ставлення до людських пороків , аморальної поведінки; прагнути до доброзичливої атмосфери в класі.

Обладнання: грамзапис пісні « Хай світом править доброта» ,картки зі словами добра і зла, два великі аркуші паперу зі стовбурами дерев з написами «Добро» і «Зло» , плакат з ребусом, свічка, сюжетні малюнки.

Хід уроку.

I.Організація класу. Привітання з гостями.

II. Актуалізація опорних знань.

1.Дидактична гра «Хто чим славиться?»

Учитель.

- Розпочнемо ми урок грою «Хто чим славиться?» Закінчіть речення:
- Соловейко славиться ...
- Сонце славиться ...
- Джерельце славиться ...
- Квітка славиться ...
- А чим славиться людина? (Працею, розумом, дружбою, поступками і т.д.)
- І цей ланцюжок можна було б продовжувати.

III. Повідомлення теми і завдань уроку.

1.Бесіда.

- Сьогодні на уроці ми обговоримо ще одну людську чесноту, а яку ,ви дізнаєтеся, розгадавши ребус.

-Так, сьогодні ми разом вяснимо, що називається добром і доброчинністю, що таке моральна чистота людини, моральність і аморальність, як потрібно поступати, щоб жити в доброзичливій атмосфері. Давайте разом прочитаємо епіграф до нашого уроку.

Добрі слова – це сади.

Добрі думки – це квіти.

Добрі справи – це плоди.

-Я закликаю вас бути уважними до висловлювання однокласників, щоб в кінці уроку ви могли визначити, чия думка вам найбільш сподобалась.

IV. Робота над темою уроку.

-А скажіть, будь ласка, у вашому розумінні, що таке добро? Кого ми називаємо доброю людиною? (Відповіді дітей).

- Послухайте запис, який зробив хлопчик у своєму записнику-щоденнику.

« Я образив товариша. Я штовхнув однокласника, я вдарив собаку, я забрав іграшку у сестри. Всі пішли від мене. Я залишився один і гірко заплакав.»

- Хто покарав хлопчика, що він гірко заплакав?
- Чи можна його назвати доброю людиною?
- Чому хлопчик залишився один?
- Що трапалося б зі світом, якби у ньому не стало доброти? Який колір мав би такий світ?
- Послухайте, будь ласка, вірш про клас, у якому не стало доброти.

Нема ні миру, ні любові,
Розтануло і зvezло вमितь.
Розбив Віталік носа Вові
І той заплаканий стоїть.

Замазали весь зошит Галі,
Погане слово хтось сказав.
Пішла біда гуляти далі...
Хтось Колі ручку поламав

Скубнули Таню за косичку,
 Вона ображена мовчить.
 З книжками скинули поличку...
 Ну, як в такому класі жити?

Де хлопці і дівчата б'ються
 І прозиваються весь час,
 Де над бідою всі сміються...
 Скажіть мені, хіба це клас?

- Яку б пораду ви дали хлопчикові, який гірко заплакав; Віталику, який розбив носа Вові; хлопчикам і дівчаткам, які б'ються й всьому класові, де гуляє біда, а над нею всі сміються? (Відповіді дітей)

Учитель.

- Так, діти, є золоте правило моралі: « Стався до людей так, як хочеш, щоб вони ставились до тебе?».

- Чи легко бути добрим? (Відповіді дітей)

2.Робота в групах.

- У кожної групи лежить малюнок, на якому зображена певна життєва ситуація. Обговоріть її, як би ви поступили в даній ситуації. А щоб вам було цікаво працювати в групах, ви повинні бути уважними і взаємовічливими.

(Лідерам груп учитель вручає бейджик з написом « Правитель країни доброти».)

- Тепер ви своїми вчинками повинні підтвердити це почесне звання.

V. Фізкультхвилинка.

(Діти стають парами один проти одного, на « Так» один одному подають руки, на «Ні» - ховають їх за спину.

- А тепер дайте відповіді на запитання.

Коли вам краще жити:

Коли сміються діти? (Так)
А чи тоді, як всі кричать,
І їм не можна ради дати. (Ні)
Бабусі хлопчик допоміг.
Він, діти, добрий хлопчик?(Так)
Тепер усі скажіть мені:
У сварці жити добре?(Ні)
А як немає забіяк,
Тоді усім прекрасно?(Так)
А як серця у всіх ясні,
То вам погано, діти?(Ні)
Співає Даша гарно як!
А вам подобається?(Так)
А як обличчя всіх -
Похмурі, злі? Вам добре?(Ні)
Реве і трощить все чудак,
Це теж погано, діти?(Так)
Тоді іще скажіть мені:
Як діти б'ються, добре?(Ні)
Звичайно, краще в мирі жити
І з усіма дітьми дружити.
Щоб всі веселими були,
У мирі й злагоді жили!

3. Робота в групах

- Зараз на вас чекає ще одне цікаве завдання. Ви уже визначились в групах хто є «Правителем країни Доброти». Своєму правителю ви будете по черзі розповідати, які добрі вчинки ви зробили на протязі минулого тижня. А правитель вибере, хто із вас має право бути його замісником.

4. Поняття про доброчинність

Учитель. В українських родинах дітей завжди вчили, що кожна людина повинна піклуватись про рідних, близьких. Кожний, хто мав совість, вважав за свій обов'язок допомогти дитині-сироті, бідним, убогим.

Такі вчинки дійшли до нашого часу і примножились. Коли ми фізично, морально і матеріально допомагаємо іншим, щиро, від усієї душі, не чекаючи винагороди, така діяльність називається доброчинністю. Пам'ятайте про те, що всі люди потребують вашої допомоги, а не тільки рідні. Добре слово і добрий вчинок завжди підтримають, навіть можуть вилікувати.

- Які приклади доброчинності ви знаєте. (Відповіді дітей)

5. Зображення дерев Добра і Зла

- З чим можна порівняти добро?

- Якби ви малювали добро, фарби якого кольору використали б?

- Постарайтесь на обличчі зобразити добро, а тепер зло і знову добро.

На дошці на окремих великих аркушах паперу намальовані стовбури дерев із написами «Добро» і «Зло». На окремих картках слова добра і зла написано кольоровими буквами. Слова добра – яскраві, слова зла – похмурі, темні.

(Діти підходять до дошки, кріплять картки до відповідних дерев)

- Діти, погляньте, який вигляд у цих дерев. Яке вам більше до вподоби?

- Зверніть увагу: у добра друзів набагато більше, ніж у зла.

6. Слухання вірша

І ти, й твої товариші,

І ваші друзі всі по класу,

Живіть із сонечком в душі,

На ненависть не гайте часу!

Не тратьте часу на біду.

Це страшно, я скажу відразу.

Живіть, як пташечка в саду,

І не носіть в душі образу.

З любов'ю в серці вчіться жити,

Умійте людям гріх прощати.

І навіть ворога любіть,

За себе вмійте постояти.

А доки ви іще малі,

Привчайтеся добро творити.

Бо ж Ви людина на Землі,

З собою вчіться в мирі жити.

VI. Закріплення вивченого

1. Гра в колі друзів «Я дарую тобі...»

Учитель. – Я запрошую вас стати в коло друзів. В центрі кола горить вогник добра і моральної чистоти. Задумайтесь, будь ласка, над такими словами:

- Один рік має 365 днів. Кожен день – це 24 години. Кожна година - 60хв. Отже, рік має 525600 хв. Як багато часу нам дає життя для доброти. І яку частину цього часу ми приділяємо добрим справам?!

У цю хвилину поміркуйте: ви є доброю людиною? Чи не засмучували своїми вчинками ви рідних, чи не ображали товаришів, чи не завдавали шкоди оточуючому середовищі? А якщо так, у вас є маленькі грішки, подумайте, як їх можна виправити. Що для цього потрібно зробити?

Поставте перед собою 1-2 завдання, які ви виконаєте найближчим часом. Запишіть ці завдання на «сердечках доброти». Бажаю, щоб ці «сердечка доброти» стали вашими першими записниками хороших справ.

2. Інтерактивна гра « Шкала цінностей».

- Оцініть свої добрі справи по 12-ти бальній шкалі. Покажіть свою оцінку на шкалі цінностей.

VII. Підсумок уроку.

Ви були мудрими, працьовитими і самокритичними. Чия думка вам найбільше сподобалась? Що було найцікавішим? Про які людські цінності сьогодні говорили на уроці? Яке завдання перед нами стоїть?

VIII. Домашнє завдання.

Запитайте своїх батьків, або інших дорослих, чи доводилось їм робити вибір між добром і злом. Як відбувся цей вибір.

А закінчимо наш урок всім відомими словами.

Сказав мудрець:

— Живи, добро звершай!

Та нагород за це не вимагай.

Лише в добро і вищу правду віра

Людину відрізняє від мавпи і від звіра.

Хай оживає істина стара:

Людина починається з добра!

Черкаська ЗОГ